

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE HISTORIA DO CANTO
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, DO 29 DE OUTUBRO)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: HISTORIA DO CANTO										
ESPECIALIDADE	Interpretación							ITINERARIO	CANTO	
CARÁCTER	Obrigatoria							TIPO DE CLASE	COLECTIVA	
DEPARTAMENTO	CANTO							XEFE DE DPTO.	Mª Teresa Bárbara Criado	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA		Mª Teresa Bárbara Criado		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 hora
ECTS/CUAD.							3		Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA
	Mª Teresa Bárbara Criado							maitetxubarbara@edu.xunta.es		Martes, de 13:00 a 14:00

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRIPTOR:	Estudo teórico-práctico da historia da música vocal a través dos/as autores/as e intérpretes, así como da evolución da técnica vocal e das diferentes escolas interpretativas. Estudo dos trazos estilísticos e criterios interpretativos das diferentes épocas e autores/as en relación cos diferentes xéneros.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os adquiridos nas diferentes disciplinas da especialidade.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	A disciplina ten relación directa co resto das disciplinas propias de interpretación no canto (canto, repertorio, concertación, escena lírica, música de cámara e coro), de maneira que se apliquen os coñecementos da mesma analítica e razoadamente na interpretación dos diferentes repertorios, acordos ao xénero, época e autor.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T4, T8, T14, T16
COMPETENCIAS XERAIS:	X4, X9, X10, X11, X12, X17, X18, X26
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI6, EI10
<i>*Ver a listaxe e descrición de competencias no Real Decreto 163/2015, do 29 de outubro</i>	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Analizar a evolución estilística do repertorio vocal ao longo da historia	T1, T2, T4, T8, T14, T16, X9, X11, X17, X18, X26, EI6
Coñecer as metodoloxías existentes para a ensinanza do canto	T1, T2, T4, T8, T14, T16, X9, X11, X17, X18, X26, EI6
Ampliar coñecementos sobre o repertorio e literatura para cada unha das tesituras vocais.	T1, T2, T8, T14, T16, X9, X11, X17, EI6
Relacionar a disciplina co resto das propias do itinerario de canto, para lograr interpretacións adecuadas ao xénero, época e autor.	T1, T2, T14, T16, X9, X11, X17, X18, X26, EI6, EI10

Desenvolver a capacidade de procura de información e documentación, así como a capacidade crítica sobre artigos, escritos e/ou diversos medios audiovisuais.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, X4, X9, X10, X11, X12, X17, X18, X26, E16, E110
Utilizar as TIC en beneficio do seu estudo e exposición de traballos, tanto ara consulta como para elaboración de material.	T1, T2, T4, T14, T16, X4, X18, X26, E16

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
As diferentes escolas	Principais escolas da ensinanza do canto. Os grandes teóricos Cantantes e pedagogos.	4
A evolución estilística do repertorio vocal e o estilo interpretativo	Os diferentes xéneros vocais. Adecuación vocal á época, xénero e estilo. Grafías non convencionais	10
As TIC e os seus beneficios no estudio	Utilización das TIC como medio de acceso rápido á información e investigación, ademais de facilitar a labor de elaboración de material didáctico. Aplicacións das TIC na clase.	2(*)
*Estes contidos aparecen temporalizados cun número de sesións determinados, referidas a aquelas nas que se dedica a maior parte clase, pero, debido ao seu carácter transversal, son traballados ao longo de tódalas sesións.		
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das expectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).	1		1
Exposición práctico-teórica (Exposición do traballo do alumno/a na aula)	7		7
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a)	7		7
Pescuda de información (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		40	40
Actividades complementarias (Asistencia a cursos, seminarios, conferencias..., relacionados coa disciplina, cursos ou clases de canto e/ou coro...).		12	12
Titorías (atención particular ao alumno/a)		1	1
Actividades de avaliación:			
- Presentación traballos	1		1
- Revisión de probas		1	1
TOTAL HORAS:			90

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
-Seguimento do rendemento do alumno (Caderno	Asistir ás clases con regularidade e puntualidade.	Todas	50%

do Profesor)	<p>Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina. Realizar eficazmente os exercicios propostos na aula. Demostrar capacidade de resposta na asimilación dos diferentes conceptos que se traballan na clase. Demostrar capacidade crítica ante diferentes informacións escritas ou audiovisuais relacionadas co canto. Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir.</p>		
-Presentación e exposición de traballos	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina. Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir. Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles. Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas. Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p>	Todas	50%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Proba escrita	<p>Realizar correctamente os exercicios propostos na proba. Expoñer as ideas con claridade. Presentar a proba con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.</p>	Todas	50%
Presentación e defensa dun traballo relacionado coa disciplina	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina. Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir. Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles. Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas. Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p>	Todas	50%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
<p>Máis de catro faltas de asistencia á clase implicarán a perda de avaliación continua, tendo que someterse o alumno/a ao procedemento de avaliación alternativa.</p>			
Proba escrita	<p>Realizar correctamente os exercicios propostos na proba. Expoñer as ideas con claridade. Presentar a proba con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.</p>	Todas	50%
Presentación e defensa dun traballo relacionado coa disciplina	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina. Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir. Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles. Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas. Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p>	Todas	50%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba escrita	<p>Realizar correctamente os exercicios propostos na proba. Expoñer as ideas con claridade.</p>	Todas	50%

	Presentar a proba con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.		
Presentación e defensa dun traballo relacionado coa disciplina	Amosar coñecemento suficiente da disciplina. Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir. Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles. Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas. Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.	Todas	50%

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
*	*
No presente curso académico non hai alumnado da especialidade que precise pautas por necesidades educativas especiais.	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Allier, R. : *Historia de la ópera*. Edit. Ma non troppo
 Alier, R. : *Sotto voce*. Edit. Ma non troppo
 Allió, Miriam: *Los espacios de la voz*. Edit. Clivis
 Allió: *Reflexiones sobre la voz*. Edit. Casa Beethoven
 De Mena, Ana: *Educación de la voz. Principios fundamentales de ortofonía*. Edit. Aljibe
 De Pedro, e Sánchez.: *Manual práctico de ornamentación barroca*. Edit. Real Musical
 Falcón, L. : *La ópera, voz, emoción y personaje*. Alianza Música
 Ferrer: *Teoría y práctica del canto, El camino de una voz*. Edit. Herder
 Fischer-Dieskau, D. : *Los Lieder de Schubert*. Alianza Música
 Fubini: *La estética musical desde la antigüedad hasta el siglo XX*. Alianza Música
 García, M. : *Trattato completo dell'arte del canto*. Edit. Ricordi
 Graetzer, G. : *Los adornos en las obras de J.S.Bach*. Edit. Ricordi
 Grout, D. : *Historia de la música occidental*. Alianza Música
 Harmoncourt: *La música como discurso sonoro*. Acanilado. Barcelona, 2006
 Jackson Menaldi, Cristina: *La voz normal*. Edit. Médica hispanoamericana
 Jacobs, A. e Sadie, S. : *El libro de la ópera*. Edit. Rialp
 Lawson, C. e Stowell, R. : *La interpretación histórica de la música*. Alianza Música
 Lehmann, Lilli: *How to sing*. Edit. Dover
 Mansion: *Estudio del canto*. Edit. Ricordi americana
 Mantel, Gerhard: *Interpretación. Del texto al sonido*. Edit. Alianza Música. Madrid. 2010

Martín López, C. : *El italiano del melodrama. Estudio lingüístico-musical de la trilogía Da Ponte-Mozart*. Edit. Universidad de Sevilla

Perelló-Montserrat Caballé: *Canto-Dicción*. Editorial Científico-médica. Barcelona, 1982

Prevel, R. : *Orfebres de la música*. Edit. Ma non troppo

Regidor, Ramón: *Temas del canto. El aparato de fonación*. Real Musical

Reverter, A. : *El arte del canto*. Alianza Editorial

Starobinski : *Las hechiceras, poder y seducción en la ópera*. Akal Música